

Cserteg István: Komárom-Esztergom megyében forgatott filmek és helyszínek:

100 FILM, KÖZEL 100 ÉV, 27 TELEPÜLÉS

Bevezető

Komárom-Esztergom Megyében közel száz évvel ezelőtt forgattak először játékfilmet. A kutatás célja volt, hogy az itt forgatott filmek megmaradjanak az emlékezetben. Azt gondolom, büszkék lehetünk arra, hogy számos rendező talált méltó helyszínt filmjeinek. Legendás hazai és nemzetközi színészek fordultak meg megyénkben.

A települések közül e kutatás szerint az alábbiak voltak filmforgatás terepei:

Almásfüzitő, Ács, Bábolna, Baj, Bokod, Csolnok, Dunaalmás, Esztergom, Esztergom-Búbánatvölgy, Gyarmatpuszta, Gyermely, Héreg, Kisbér, Komárom, Majk, Naszály, Oroszlány, Remeteségpuszta, Síkvölgy, Súr, Szomor, Tata, Tatabánya, Tarján, Várgesztes, Vértesszőlős, Vértessomló.

A hazai stábok mellett francia, angol, német, amerikai, olasz filmesek dolgoztak a mozgókép sikeréért. Kiemelhető, hogy az Oscar díjas Szabó István rendező is készített filmeket megyénkben. Néhány rendező többször is visszatért megyénkbe. Érdekes, hogy Martonffy Emil 1936-ban forgatott Tatán, majd 1943-ban visszatért a vizek városába és 1953-ban már Tatabányán dolgozott. Maár Gyula többször rendezett filmet majki helyszínt választva. Tarr Béla pedig kiemelten adott háttérrel filmjeiben Tatabányán. Fejér Tamás rendezői munkásságának köszönhetően hazai filmstáb dolgozott Esztergomban, Csolnokon és Tatabányán is. Varga Ágota filmjeinek jó része Komárom-Esztergom megyében talált témát és helyszínt is.

A második világháború utáni első nagy nemzetközi sikert elért filmje a Valahol Európában című volt. A legkiválóbb történelmi magyar filmek helyszínei voltak a megye csodás tájai vagy építészeti remekei. Érdemes tehát ilyen szemmel is megnézni, újraneézni az összegyűjtött filmeket.

A múlt feldolgozásában, a történelmi igazság közelítésében vállalt szerepet Varga Ágota, császári születésű rendező. Filmjeiben több megyei település elhallgatott eseménye kerül feldolgozásra. A Balázs Béla-díjas, UNESCO-és Tolerancia-díjas filmrendező számos nemzetközi, hazai fesztivál és szemledíjjal, filmkritikus díjjal, közel 100 dokumentumfilmmel jelentős alkotója a hazai filmiparnak.

Ezen kutatás alapján 31 filmet Tatabányán forgattak, Tatán 25 film részleteit rögzítették. Következzen a 100 Komárom-Esztergom megyei film:

1. Az **aranyember** első változata 1918-ban készült Korda Sándor rendezésében. A forgató stáb komáromi helyszíneken dolgozott.
2. **Nem élhetek muzsikaszó nélkül** című filmet 1935-ben mutatták be Deésy Alfréd rendezésében, Tata-Tóvárosban forgatott helyszínekkel.
3. A **Pogányok** című film 1936-ban került bemutatásra Martonffy Emil rendezésében. A film forgatására többek között a tatai várban került sor.
4. 1938-ban került bemutatásra a tata-tóvárosi környezetben forgatott **Szegény gazdagok** című film Csepreghy Jenő rendezésében.
5. **Egy éjszaka Erdélyben** című filmet 1940-ben forgatták Tatán az Angolparkban Szeleczi Zitával Bán Frigyes rendezésében. A filmet 1941-ben mutatták be.
6. A **Tóparti látomás** című film felvételei készültek Tatán, a Kék-forrás környékén és a kiskastélyban. 1940-ben Kalmár László rendezésében mutatták be Jávor Pál, Simor Erzsi, Tolnay Klári főszereplésével.
7. 1941-ben Tatán, az Angolpark szélén található egykori pezsgőgyár mellett, és a Tatai várban forgatták a **Háry János** című filmet Dayka Margit és Páger Antal főszereplésével, Bán Frigyes rendezésében.
8. **Kerek Ferkó** címmel Móricz Zsigmond regényéből készített filmet Martonffy Emil 1943-ban. Tatán az Angolpark kastélya adott helyszínt a filmnek.
9. **Valahol Európában** címmel forgatott filmet Radványi Géza Várgesztesen és a Vitányvárban 1946-ban.
10. Az **Én és a nagyapám** című filmszatórtát Gertler Viktor rendezte, 1954-ben készült. A film jeleneteit többek között Almásfüzitőn forgatták.
11. Martonffy Emil rendező munkájával Tatabányán álmodták papírra, majd filmszalagra a **Palás Tóni** című rajzfilmet a Tatabányai Bányász Képzőkör tagjainak közreműködésével. A filmben dolgozott Troll István és Frecska István többek között. A film 1953-ban készült, 1954-ben mutatták be.
12. Fábry Zoltán rendezésében 1956-ban készült a **Körhinta** című film, amelynek részleteihez Gyermelyen is forgattak.
13. A **Kölyök** című film Dunaalmáson a Duna melletti malom oldalában kapott helyszínt 1959-ben Szemes Mihály rendezésében.
14. Bán Frigyes rendezésében 1959-ben került bemutatásra a **Szegény gazdagok** című film újragondolt változata. Az alkotók ezúttal Naszályra mentek forgatni, és a vízimalom és udvara adott helyszínt a történetnek.

15. **Az arcnélküli város** című filmet 1960-ban mutatták be. Tatabányán forgatták az egykori szénosztályzó környékén egyes jeleneteit Fejér Tamás rendezésében.
16. **Puskák és galambok** című film forgatására Tatabányán és Tatán került sor 1961-ben, Keleti Márton rendezésében.
17. **Jó utat, autóbusz** című magyar filmvígjáték 1961-ben kerül bemutatásra az Ikarus buszokkal a középpontban. Tatabányán az egykori alsógallai ÁFOR benzinkútnál forgatott rövid jelenetet a stáb Fejér Tamás rendezésében.
18. Mészáros Márta **Kamaszváros** címmel 1962-ben forgatott Oroszlányban dokumentumfilmet.
19. Fejér Tamás rendezésében 1962-ben készült el a **Kertes házak utcája** című film, amelyet Esztergomban filmeztek a belvárosban, a Bartók Béla utcában és az Aranyhegyen.
20. Gertler Viktor rendezésében 1962-re készül el az **Aranyember** újabb, ezúttal színes változata. A film szigetes jelenete a Duna Mocsi szigetén lett forgatva Neszmély és Süttő között.
21. 1964-ben mutatták be az amerikai-magyar koprodukcióban készült **The Golden Head (Az aranyfej)** című filmet, magyar, angol és amerikai szereplőkkel, melyet több hazai nagyvárosban forgattak a Duna mellett. Többek között esztergomi helyszín is szerepel a filmben. Rendezte Richard Thorpe és James Hill. A film felújított változata angolul 2013-ban készült el.
22. **Apa** című filmjét 1966-ban forgatta Szabó István rendező. A tatabányai helyszínek a gyermekkorának voltak köszönhetőek. Többek között a 6-os telepen, a Mozdony utcában is volt forgatás.
23. **Hogy szaladnak a fák** címmel forgattak filmet 1966-ban Zolnay Pál rendezésében. A film kockáinak Szomor és Gyermely is adott háttérrel.
24. Az **Irány Mexikó** című film egy jelenetét Tatán, az edzőtáborban forgatták Bodrogi Gyula főszereplésével. 1968-ban mutatták be Zsurzs Éva rendezésében.
25. 1968-ban mutatták be a Gárdonyi Géza nagyszabású történelmi regényéből Várkonyi Zoltán rendezésében készült **Egri csillagok** című filmet. Kezdő jeleneteket Tatán forgatták. A két hajót is Tatán készítették a konstantinápolyi jelenethez.
26. Fábri Zoltán rendezésében Majkon forgatták a **Hangyaboly** című filmet, mely 1971-ben került vászonra.
27. Maár Gyula **Prés** című elsőnek forgatott filmjében Majkot választotta helyszínül. Ez is 1971-ben került a nyilvánosság elé.

28. A **Kékszakáll** (Bluebeard) című film egy forgatási állomása Tata volt 1972-ben. Richard Burton forgatott a tóparti lovas iskolában, Edward Dmytryk rendezésében.
29. Gaál István rendezésében 1971-ben forgatták, 1972-ben került bemutatásra a Gyarmatpusztán (Gyermely mellett) forgatott **Holt vidék** című film.
30. Thomas Engel filmje a ZDF és a Hungarofilm koprodukciója volt, amelyet **Mein Onkel Benjamin** címmel 1972-ben Majkon is forgatták. A filmet több országban mutatták be.
31. A **Kakuk Marci** egy 1973-ban készült színes, magyar filmvígjáték, amit Révész György rendezett, Tersánszky Józsi Jenő regényéből. A film jeleneteiben Tatabányán a Mésztelep, Tatán a Kálvária domb ismerhető fel a kápolnával, valamint a majki tó látható.
32. **Az öreg bánya titka** című filmet Fejér Tamás rendezésében mutatták be 1973-ban. Az óbányai helyszínt Csolnokon forgatták le. A film több helyszíne ma is pontosan azonosítható.
33. **Kísértet Lublón** című film forgatási helyszínei között Majk is szerepelt a remeteség nagykapujával. A filmet 1976-ban Bán Róbert rendezésében mutatták be.
34. **Két pont között a legrövidebb görbe** címmel Révész György rendezésében 1976-ban mutatták be azt a játékfilmet, amelyben a tatabányai jelenetek Végh István utcában születtek.
35. **Nyúlkenyér** (1977) címmel forgattak játékfilmet Tatabányán, a Mésztelepen, illetve a régi Állami Áruház közelében Rémiás Gyula rendezésében.
36. **Egy erkölcsös éjszaka** címmel 1977-ben mutatták be Makk Károly rendezésében azt a filmet, amelyet Esztergomban a Kis-Duna sétánynál is forgattak többek között.
37. **Tótágas** címmel forgattak filmet Esztergomban, a Lőrinc utcában és a Széchenyi téren, amely 1978-ban került bemutatásra Palásthy György rendezésében
38. **Két pisztolylövés** című film egyes részleteit Tatabánya-Felsőgallán a vasútállomáson és Tatán a vár körül forgatták (1979) Rényi Tamás rendezésében
39. 1979-ben Bacsó Péter **Áramütés** című filmjében tűnnek fel Gyermely részletei.
40. A **Wagner** című film több részletét Tatán forgatták Tony Palmer rendezésében 1980-ban.
41. **Nárcisz és Psyché** 1979-1980-ban készült magyar film, rendezője Bódy Gábor. A film részleteit a Hatos telepen forgatták Tatabányán.
42. **The Fly/ A légy** címmel 1980-ban Rofusz Ferenc rendezte azt a kisrajzfilmet, amely Oscar díjat kapott 1981-ben. A rajzfilm „helyszínét” a tatai Angolpark és a benne lévő kiskastély ihlette.

43. 1982-ben mutatták be a magyar-NSZK-amerikai koprodukcióban készült filmdrámát **Viadukt** címmel Simó Sándor rendezésében. A tatai tó partján az egykori Lovarda előtt a parton forgattak háttérben a várral, illetve a Fáklya út végén a tópart volt helyszíne a filmnek. A Tata melletti Remeteségpusztán akkor még működött a Diana szálló, amely szinten a film helyszíne volt.
44. A **Kémeri** 1984-85-ben készült 5 részes magyar krimisorozat, amelynek esztergomi helyszínei voltak a második részben. A történetben Dr. Kémeri Ferenc magánnyomozó kalandjait követhetjük figyelemmel az 1920-as évektől. A filmet 1985-ben mutatták be, többek között Mihályfy Sándor, Horváth Tibor és Félix László is rendezhette a sorozatot.
45. A **Mata Hari** című magyar-amerikai produkciót többek között Majkon forgatták Curtis Harrington rendezésében, neves magyar színészek közreműködésével. A film 1985-ben került bemutatásra.
46. Révész György rendezésében 1986-ban mutatták be az **Akli Miklós** című filmvígjátékot, amelyben Tata vára tűnik fel.
47. **Kárhozat** című filmet Oroszlányban forgatták Tarr Béla rendezésében, amelyet 1987-ben mutattak be.
48. Kis József koprodukcióban készült mozija Vámbéry Ármin életét dolgozza fel **A sánta dervis** című filmben, amelynek Esztergom adott helyszíneket 1987-ben.
49. **Egyszer volt hol nem volt** címmel Tatabányán a Gála cukrászda környékén és a Turul emlékműnél Gazdag Gyula rendezésében forgattak filmet, amelyet 1987-ben mutattak be.
50. A **T.I.R. (Due assi per un Turbo)** 1984-től 1987-ig készült, 1987-ben bemutatott olasz–magyar–német filmsorozat, amely a kamionosok életét mutatja be. Az első Potyautas című epizód Tatabányán forgatott jeleneteiben a Közművelődés Háza (Ma A Vértes Agorája) tűnik fel. Rendező: Stelvio Massi, a Magyarországon készült részeknél Mihályfy Sándor.
51. **Nem mindenki Szabó Géza ám** címmel 1989-ben mutatták be a Héregen készült dokumentumfilmet, amelyet Buglya Sándor és Herbert Dietmar rendezett. A film egy parasztsors krónikája.
52. A **Legényanya** című filmet 1989-ben mutatták be Garas Dezső rendezésében. A filmet Gyermelyen és Gyarmatpusztán forgatták.
53. „**Íme az Ember!**” címmel 1990-ben került bemutatásra Varga Ágota portréfilmje, amely a Magyar Televízió fődíját is megkapta. A filmet Oroszlányban forgatták.
54. Sposits Árpád rendezésében 1990-ben készült el magyar-francia koprodukcióban a **Céllövölde** című film, amelynek részleteiben Tatabányán Mésztelep és a Hatos telep tűnik fel.

55. Bolla Bertold rendezésében 1989-től 1992-ig készült a **Mackó a dzsungelben** című dokumentumfilm, amely Tatabányán egy lakótömb teljes eltűnését vizsgálja.
56. „**A holnap érdeklődés hiányában elmarad**” címmel 1993-ban Varga Ágota rendezésében készült el a részben Tatabányán, Ácson és Komáromban forgatott, halálváró fiatalokról szóló feltáró filmet.
57. A **Turné** című filmet Bereményi Géza rendezésében 1993-ban mutatták be. Tatabányán a Közművelődés Házában (ma Vértes Agorája) több jelenetét forgatták.
58. 1994-ben Bolla Bertold és Kakuk Tamás **Mésztelep** című filmje készül Tatabányán.
59. **Integráltak – szén-áram-lat** címmel 1994-ben készült Varga Ágota dokumentumfilmje ezúttal részben Oroszlányon és Tatabányán.
60. **Kilakoltatás** címmel Varga Ágota 1995-ben rendezett megyeszékhelyi szociográfiát Tatabányán.
61. **Törmelékturkálók** címmel Varga Ágota 1995-ben rendezett megyeszékhelyi szociográfiát Tatabányán.
62. **Visszajöttek** címmel 1995-ben Varga Ágota készített filmet Tatán és Esztergomban holokauszt túlélők visszaemlékezéseiből.
63. **Három testőr Afrikában** címmel Rejtő Jenő regényéből forgattak filmet. Részben Komáromban és Vérteszőlősön is játszódnak jelenetei. Bujtor István filmje 1996-ban került bemutatásra.
64. **Magyar találmány** címmel 1996-ban Varga Ágota rendezésében készült dokumentumfilm Tatabányán a kisebbségi önkormányzatiságról.
65. Fehér György 1998-as **Szenvedély (Passion)** című filmje James M. Cain, A postás mindig kétszer csenget című regényének átültetett változata Tarr Béla közreműködésével tatabányai, ipari helyszínekkel.
66. **Valahol a Duna mentén** címmel Várgesztesen forgatta Varga Ágota a dokumentumfilmet 1998-ban.
67. **Valahol Európában – Nem csak szerep** címmel Várgesztesen és Oroszlányban 1998-ban forgattak dokumentumfilmet Varga Ágota rendezésében a klasszikus film nyomdokain.
68. **CSINTO – a vajda születésnapja** címmel 1998-ban Tatán Varga Ágota rendezésében készült dokumentumfilm.
69. **Szakítópróba** címmel javarészt Oroszlányon forgatott dokumentumfilmet Varga Ágota 1998-ban a súlyemelő Likerecz család erőfeszítéseiről.

70. Részben Súron forgatták 1998-ban Varga Ágota rendezésében a **Zsuzsa, a sári apáca** című feltáró dokumentumfilmet.

71. Tarr Béla és Hranitzky Ágnes **Werckmeister harmóniák** című alkotását Tatabányán is forgatták, többek között Felsőgallán a Baros utcában. A tatabányai szereplőkkel játszott moziban felismerhető a Hangfürdő megálmodója Lois Viktor. A film 2000-ben került bemutatásra.

72. Esztergomban forgatták a **Rosszfiúk** című filmben látható városi jeleneteket. Sas Tamás rendezésében 2000-ben mutatták be a filmet.

73. **Last Run (Végső játszma)** címmel 2001-ben került bemutatásra Anthony Hickox filmje, amely Esztergomban a Vízivárosban kapott helyszíneket. Az angol-amerikai-magyar film több országban került bemutatásra.

74. Sulyok Kálmán rendezésében 2001-ben mutatták be a **Kisbéri mecénás** című játékfilmet. A produkció az Oroszlányi Városi Televízió háttér munkájával, megyei szereplőkkel készült. Helyszínül szolgált a tatai vár és Kisbéren a park valamint Bábólna is.

75. 2002-ben mutatták be a Bereményi Géza rendezésében készült **Hídember** című magyar történelmi filmet. A film különösen sok helyszínen lett forgatva, többek között Komáromban, a Monostori Erődben kerültek filmkockára jelenetei.

76. **Mondatlan múlt** címmel Varga Ágota rendezésében készült a film 2002-ben Vértessomlón.

77. **Porrajmos-cigány holokauszt** címmel 2002-ben került bemutatásra Varga Ágota filmje, amely többek között Tatabányán és Komáromban, a Csillag Erődben kapott helyszíneket.

78. **A költő és a bányász** című dokumentumfilm 2002-2003-ban készül Tatabányán, Síkvölgyön és Várgesztesen Varga Ágota rendezésében egy időskori szerelemről.

79. A **Fekete Kefe** című film egyes részleteit Tatabányán 2004-ben forgatták az egykori Közművelődés Házában (ma a Vértess Agorája) Vranik Roland rendezésében.

80. Christopher Paolini **Eragon** című regényéből amerikai filmet forgattak a tatabányai Szelim barlangban és környékén 2005-ben. Rendezte: Stefen Fangmeier

81. Maár Gyula Majkon forgatta a **Töredék** című filmet 2006-ban. Egy évvel később került bemutatásra.

82. A **Joy Division** angol-német-magyar kooperációban készült film, amelyet részben Almásfüzitőn forgattak az egykori timföldgyárban. A produkciót Reg Traviss rendezte. A film bemutatója 2006-ban volt.

83. **Csolnoki raktábor** címmel Varga Ágota 2006-ban fejezte be a Csolnok területén egykor működő kommunista kényszermunkatábor történetét feldolgozó dokumentumfilmjét.
84. **Jó szerencsét, emberek!** címmel 2006-ban Varga Ágota rendezésében készül a dokumentumfilm részben Tatabányán és Oroszlányon a hazai mélyművelésű szénbányászat radikális leépítését emberi sorsokon keresztül bemutatva.
85. **Szemünk fénye** címmel 2007-ben került bemutatásra Varga Ágota rendezésében részben Tatabányán forgatott dokumentumfilm, amely több nemzetközi filmfesztiválon szerepelt sikeresen. (Tatabányai vak pár és egészséges kisfiuk – családi portré)
86. **Ópium** címmel Szász János filmjét forgatták Komáromban és Tatán a Kálvária alatt 2007-ben.
87. Pignicky Réka 2007-ben rendezte a **Hazatérés-Egy szabadságharcos története** című magyar-amerikai filmet, amelynek részleteit Esztergomban, a belvárosban és a Szent Erzsébet hídnál forgatták.
88. John Simson rendezésében 2008-ban forgatták a **Gyilkos tréfa (Amusement)** című amerikai horrorfilmet az Esztergom melletti Diósvölgyben. Az amerikai bemutató 2009 elején volt.
89. Angelina Jolie **Vér és méz földjén** című filmje néhány részletét Esztergomban forgatta a stáb 2010-ben.
90. **Katedrális** című német-kanadai film egyes jeleneteit Tatán forgatták. (2010)
91. Rudolf Péter rendezésében az **Üvegtigris 3** című film 2010-ben került moziba. A film egyes jeleneteiben Gyermely tűnik fel.
92. Makk Károly rendezte a 2010-ben Székesfehérváron és Tatán forgatott az **Így ahogy vagytok** című filmet.
93. A **Borgiák** című HBO sorozatot 2011-ben forgatták Komáromban és Tatán több helyszínen- Az Angol park és a Tatai vár is helyszíne volt a szuperprodukciónak Neil Jordan keze alatt.
94. **Asterix** filmet forgattak 2011-ben Komáromban és Bajon számos megyei statisztával.
95. Szabó Szonja rendezésében 2013-ban mutatták be az Esztergomban forgatott **Turiszt** című kisjátékfilmet.
96. **A tartótiszt** című dokumentumfilm 2013-ban készült Varga Ágota rendezésében. A forgatások Tatán, Tatabányán, Tarjánban, Esztergomban, Esztergom-Búbánatvölgyben folytak.

97. **Strike Back (Válaszcsapás)** forgatás Komáromban 2014 őszén az Erődben Michael J. Bassett rendezésében

98. A keserédes, humoros, fekete komédiába hajló **Utóélet** című film Zomboráczi Virág első nagyjátékfilmje. Bokodon forgatták a tavon néhány jelenetét 2014-ben.

99. A BBC America 8 részes mini sorozatot forgatott Bernard Cornwell The Last Kingdom, hazánkban **Az utolsó királyság** címen megjelent könyvéből. Az utolsó királyság egyes részeit 2014-ben Szomoron forgatták decemberben.

100. **Szülei szeme** címmel Varga Ágota folytatta a Szemünk fénye című korábbi sikeres dokumentumfilmjét részben tatabányai helyszíneken. A produkció 2015-ben kerül bemutatásra.

/Facebook: Tatabánya és térsége oldal

<https://www.facebook.com/tatabanyaestersege?ref=hl/>